

Algemene Beschouwingen oktober 2023 Lijst Fier

Vz, zoals bekend draait niet alles om geld. En toch ontkom je niet aan de beantwoording van de grote vraag hoe wij verantwoord de gemeentefinanciën toekomstgericht kunnen maken en houden met het oog op de grote opgaven die er liggen, zoals de komende Omgevingswet, de energietransitie en de duurzaamheid- en leefbaarheidsopgaven. Maar ook of de lokale belastingen zodanig zijn dat deze voor elke eilander te betalen zijn en wij toch kunnen spreken over een redelijk inkomstenniveau voor het algemeen nut.

Vz, zoals bekend is het budgetrecht van de raad, uitgeoefend in openbare besluitvorming, één van meest bepalende principes in de gemeentefinanciën. Dit onderstreept het belang maar verklaart voor een deel ook de ingewikkeldheid voor ons als lekenbestuur. Een fikse uitdaging, elk jaar weer.

Maar wij weten ons getroost door de professionele steun en inzet van de afdeling Financiën die, verstevigd door de personele uitbreiding, wederom hard heeft gewerkt om één en ander inzichtelijk te maken. Veel dank wederom voor het geleverde werk. Zo krijgen wij netjes de cijfers van de voorgeschreven indicatoren opgesomd.

De kernvraag is of er voldoende geld is om ook op termijn de bestaande voorzieningen netjes en verantwoord in stand te houden en de voorliggende ambities, in de vorm van opdrachten in het raadsakkoord, te verwezenlijken. Immers, op basis van dit raadsbrede akkoord 2022 – 2026 heeft u het college-uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de genoemde opdrachten op een evenwichtige en verantwoorde wijze over de jaren van deze raadsperiode verdeeld worden. Kunt u ons duiden hoe u het antwoord op deze kernvraag ziet?

De grote opgaven kunnen worden samengevat middels de opsomming van de komende Omgevingswet, de energietransitie en de duurzaamheid- en leefbaarheidsopgave. En om deze laatste, de leefbaarheid, draait het feitelijk

allemaal. Hoe kunnen wij er samen zorg voor dragen dat iedereen in redelijkheid kan blijven meedoen, sociaal en financieel in deze steeds sneller veranderde wereld? Gelukkig zijn de lijnen op ons eiland redelijk kort en overzichtelijk, maar tegelijkertijd is het waar dat juist door die lokale bekendheid er soms schaamte bestaat om aan te kloppen als je er niet meer uitkomt. Wij blijven benadrukken dat het belangrijk is om tijdig aan de bel te trekken, hetgeen zonder gêne echt kan. Doe het mensen, schaam je niet. Na die eerste stap zult u met een bevrijd gevoel zien dat er tal van mogelijkheden zijn om de problemen in kaart te brengen om samen, vertrouwelijk tot oplossingen te komen. Samen sterk.

Graag refereren wij in dit verband nog even aan afgelopen maandag, waar in de raadscommissie een bestuurder van Stichting Leergeld ons vooral op het hart drukte dat de zaken waarin zij een rol kunnen spelen, echt voor de eilander kinderen zijn, maar deze vaak onbenut blijven. Wellicht vanuit een vorm van ongemak of schaamte bij de ouders en/of verzorgers, hetgeen echt niet nodig is. Hoe wij deze mensen kunnen bereiken blijft de vraag. Hoe ziet u dat, college?

Voorzitter, met een begroting van 10 miljoen euro kunnen wij tot op heden veel zaken goed regelen. Toch zijn het de mensen, eilanders en gasten die mede met hulp van Rijksgelden de zaak draaiende houden.

De gasten brengen veel geld in het laatje door onze gasteneconomie. De toeristenbelasting maakt daarom ook een fors deel uit van onze inkomsten, naast de overige belastingen en uiteraard de rijksbijdrage uit het gemeentefonds.

Het in 2026 aangekondigde 'ravijnjaar' staat voor nu even in de wacht. Pas nadat er weer een nieuw kabinet geïnstalleerd is en zij hun programma hebben opgesteld, zullen we u als college weer bevragen in hoeverre wij ons hierop kunnen voorbereiden.

De rode cijfers die voor nu begroot zijn in de meerjarenbegroting geven wel aan dat er wel al cijfers bekend zijn en op welke posten wij het naar verwachting moeilijk gaan krijgen.

Over onzekerheid gesproken, hoe kijkt het college aan tegen de komende Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking gaat treden, wetende dat er nog tal van uitdagingen zijn met het bijbehorende digitale loket? Bekend is dat er ambtelijk al veel werk is verzet om goed voorbereid te zijn. Voorziet u ondanks

dat toch nog problemen of mogen wij erop vertrouwen dat de overgang geruisloos zal verlopen?

Vz, de speerpunten voor het onderwijs zijn scherp en echt benodigd. Het taalonderwijs, het digihuis, de aanpak van de laaggeletterdheid en de verbreding van het onderwijsaanbod zijn van het grootste belang. Daarbij blijven netwerken met verschillende scholen uit het MBO/HBO en de boorverbinding met Terschelling van groot belang. Wij juichen dat toe. Hoe concreet is de inzet en hoe luiden uw verwachtingen hierover vanuit het college richting de opbouw van samenwerking van onze Jutter met MBO/HBO-scholen aan de wal? Kunt u iets vertellen hoe en wanneer u die beoogde samenwerking concreet gaat maken?

Wij kijken uit naar het proces om te komen tot de gewenste beleidsnota Kunst&Cultuur. Ook weer een mooi thema om op de agenda van de raadscommissie met brede inbreng te behandelen.

Blijvende acties vanuit het preventieakkoord blijven van belang. Volksgezondheid, zowel mentaal als fysiek vergen aanhoudende aandacht voor het algemeen en individueel welzijn van onze eilanders.

In het programma Economische Zaken worden de gemeentelijke stichtingen genoemd, die een bijzondere plaats innemen op ons eiland. Het college is bij voortdurend met alle drie in gesprek, waarbij het realiseren van de beleidsdoelstellingen voorop staat. U geeft aan minimaal twee bestuurlijke overleggen te houden. Kunt u aangeven wat de insteek gaat worden vanuit de gemeente als subsidiegever en kredietverstrekker? Bent u ook bereid om het gesprek aan te gaan om de besturen te laten opgaan in uiteindelijk één bestuur, gezien de steeds meer vereiste professionele inzet en de kleine vijver waaruit stevige bestuurders moeten worden gevist?

Omtrent het speerpunt voor een kwalitatief goed Informatiecentrum De Noordwester, hetgeen een groot algemeen is, het volgende. Uit de beantwoording van schriftelijke vragen blijkt dat u naast bestuurlijke overleggen, uw terechte betrokkenheid ook blijkt vorm te geven middels de afspraak om nauwgezet geïnformeerd te blijven. Hoewel alles nog in de startfase zit, blijven wij het van belang vinden dat er zo spoedig mogelijk een projectleider wordt aangesteld, juist om een sturende rol op te pakken. Gezien het grote belang voor het welslagen van deze ambitieuze missie, kan de

medewerking, van een terzake kundige professionele projectleider, niet worden onderschat. Kunt u aangeven college of u deze urgentie deelt en wanneer wij dus de selectie en aanstelling van een projectleider tegemoet kunnen zien?

Wonen is een groot thema op Vlieland. Hoewel de beperkte hoeveelheid ruimte tegelijk ook onze kracht is om de kleinschaligheid te bewaren, moet er veel gebeuren op dit vlak. Wij horen graag hoe het college de kansenkaart in wording koppelt aan het participatietraject dat reeds is ingezet. Kan het college al enkele instrumenten noemen die naast het de optie van bouwen, ook woonruimte kunnen gaan opleveren? En zo ja, aan welke denkt u dan?

Afsluitend voorzitter nog iets over de gemiddelde woonlasten huishouden Vlieland, welke weer 4% zijn gestegen. Totaal komt dit overeen met € 850/jr, hetgeen 90% behelst van het landelijk gemiddelde. Voor de laagste inkomens betekent dit vaak ruim 1/3 van hun inkomen. Hoewel objectieve criteria hierover ontbreken, schatten wij in dat deze inzet een aanvaardbaar compromis is tussen belastingdruk en inkomensniveau.

Dank u.